

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3048/2023. (II. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.028/2022/7. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó, csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője, dr. Karsai Dániel András ügyvéd útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal élt a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.028/2022/7. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és az Abtv. 43. §-a szerinti megsemmisítése iránt.
- [3] 1.1. Az alapul szolgáló ügy lényege röviden összefoglalva a következő: az indítványozó informatikusként dolgozik kormányhivatalban. A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Járásv.) 7/A. § (3) és (5) bekezdése alapján 2015. május 1-jétől megállapított illetménye a korábbi illetményénél jóval alacsonyabb lett, így Kormánytisztviselői Döntőbizottsághoz fordult, mely határozatával elutasította a panaszát. Az indítványozó ezt követően bírósághoz fordult, keresete illetménykülönbözet és annak az esedékességtől számított kamatai, továbbá készenléti díj és rendkívüli munkáért járó díj megfizetésére irányult.
- [4] Az elsőfokú bíróság az indítványozó kereseti kérelmei közül részítéletében kizárólag az illetménykülönbözettel kapcsolatos igényt bírálta el, nem vizsgálta a készenléti díjjal és a túlmunka díjjal kapcsolatos kereseti kérelemben foglaltakat. Az indítványozó indítványa alapján az elsőfokú bíróság a peres eljárás felfüggesztésével egyedi normakontroll eljárást kezdeményezett, melyet az Alkotmánybíróság a 3068/2021. (II. 24.) AB határozatban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése tekintetében elutasított, egyebekben visszautasított. Ezt követően az indítványozó kereseti kérelmét az illetménykülönbözetre vonatkozóan az elsőfokú bíróság részítéletében elutasította, melyet a másodfokú bíróság helybenhagyott. Fellebbezésében a felperes arra hivatkozva állította az elsőfokú bíróság döntésének jogsértő voltát, hogy az érdemi döntés meghozatalakor alkalmazott jogszabály nemzetközi szerződéssel ellentétes. Ennek megállapítása érdekében kérte az illetményének megállapításakor alkalmazott 2015. április 15-étől hatályos Járásv. 7/A. § nemzetközi szerződésbe ütköző volta megállapítása érdekében az Alkotmánybíróság eljárásának bírói kezdeményezését. Az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem kapcsán az Ítéltábla kitért arra, hogy az előtte fekvő ügyben alkalmazhatónak találta a BH2014.317. számú döntésben kifejtetteket (Mfv.III.10.508/2013). Eszerint a polgári perben a jogorvoslat nem irányulhat arra, hogy az elsőfokú bíróság által mellőzött normakontroll iránti eljárásra a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése alapján kerüljön sor. A bírói kezdeményezés, a normakontroll iránti indítvány előterjesztése a bírói függetlenség része, a bírósági szervezeti hierarchiától független jogintézmény, ezért ilyen tartalmú indítvány előterjesztésére vagy mellőzésére a bíró jogorvoslat útján sem kötelezhető. Az elsőfokú bíróság indítványa kitért a nemzetközi szerződésbe ütközés kérdésére, azonban azt – az indokolás hiányossága miatt – az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta. Az elsőfokú bíróság egyebekben nem látta indokoltnak a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát.
- [5] Az Ítéltábla ezért a fellebbezés alapján nem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére az elsőfokú bíróság normakontroll iránti eljárásával összefüggésben (Ítélet [33]). Az Ítéltábla a fellebbezési eljárásban sem találta indokoltnak az elsőfokú bíróság által kezdeményezett alkotmánybírósági eljárás kiegészítését a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata körében, és arra hivatkozott, hogy ezen döntését nem köteles részletesen indokolni, amennyiben nem észlel alaptörvény-ellenességet, illetve nem kezdeményezi az ügyben

alkalmazandó jogszabály alkotmányossági vizsgálatát. Ezzel összefüggésben hivatkozott a BH 2018.210. döntésben kifejtettekre, miszerint a bíró nem köteles részletesen, alaptörvényi érvek felsorakoztatásával indokolni, amennyiben nem észlel alaptörvényellenességet, illetve nem kezdeményezi az ügyben alkalmazandó szabály alkotmányossági vizsgálatát. Amennyiben ugyanis a bírónak kötelező lenne megindokolnia, hogy az általa alkalmazandó jogszabály miért nem sérti a fél által felhívott alkotmányi tételeket, vagy egyáltalán, ha a normával szemben valamilyen módon igazolni kényszerülne, hogy az alkotmányos, úgy a bíró közvetlenül vagy közvetve az Alkotmánybíróság Alaptörvényben rögzített hatáskörében járna el, az Alkotmánybíróság hatáskörét vonná el (Ítélet [34]). Ugyanakkor arra is rámutatott az Ítélet, hogy a felperes az alkalmazandó hazai jogszabály tartalmát nem vitatta, és azt sem vitatta, hogy 2015. május 1. és 2016. december 31. között az illetményét ennek megfelelően állapította meg az alperes. A Kúria az Mfv.II.10.535/2017/4. számú határozatában pedig – lényegét tekintve azonos tényállás mellett – már állást foglalt, és azt állapította meg, hogy a munkáltató (a jelen ügyben is ugyanazon alperes) a Kttv. rendelkezéseinek megfelelően járt el az illetmény megállapításakor, intézkedése nem volt jogszabálysértő (Ítélet [35]).

- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően a részítélet ellen az Alkotmánybírósághoz fordult, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és 28. cikk sérelmét állítva. Álláspontja szerint „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, hogy ha egy peres eljárásban a fél kezdeményezi, hogy a bíró forduljon az Alkotmánybírósághoz az alkalmazandó jogszabály alkotmányossági vizsgálatát kérve, összeegyeztethető-e az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való joggal az, hogy ha az eljáró bíró e kezdeményezéssel nem ért egyet, az ügyben meghozott döntésében csupán arra utal, hogy nem találta indokoltnak indítvány benyújtását az Alkotmánybírósághoz, de döntését érdemben nem indokolja meg, mi több, kifejezetten elutasítja ilyen indokolás elkészítését. Indítványozó álláspontja szerint ugyanis, ha a bíróság nem ad számot döntésének okairól, akkor nem teljesíti az indokolási kötelezettségét és ezzel megsérti Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát.”
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a értelmében, tanácsban eljárva megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit.
- [8] 2.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvényellenes bírósági döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [9] Az indítványozó az alapügy tárgyát képező eljárásban felperes, így az Abtv. 27. § (2) bekezdés *a)* pontja értelmében érintettsége fennáll, az alkotmányjogi panasz tekintetében indítványozói jogosultsággal rendelkezik. A rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A sérelmezett másodfokú részítéletet – az indítványozó tájékoztatása szerint – 2022. április 11. napján kézbesítették. Az alkotmányjogi panaszt 2022. június 3. napján – a törvényes határidőn belül – érkezett az első fokon eljáró bíróságon. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [11] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be, míg az Abtv. 52. §-a szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Abtv. 27. §-át, amely alapján az alkotmányjogi panasz eljárást kezdeményezte, és a sérelmezett részítéletet, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panasz beadványában többek között megjelölte az Alaptörvény 28. cikkét, azonban mivel az nem alapjogot tartalmaz, hanem a bíróságok felé fogalmaz meg a működésükre irányulóan elvárásokat, így az abban foglaltak egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjog sérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [13] A beadványban szereplő – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében állított – alapjogi sérelmet illetően az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratokból (alkotmányjogi panasz beadvány, bírósági ítéletek) megállapította, hogy az indítványozó valójában nem alapjogsérelmet tárt fel, hanem – bár az alkalmazott jogszabály tartalmát és részben annak alkalmazását sem vitatta – azt kívánta elérni, hogy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát kezdeményezze az eljáró bíróság. Álláspontja szerint az veti fel az Abtv. 29. § szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, hogy a bíróság mellőzte az általa (mint felperes) indítványozott alkotmánybírósági vizsgálat kezdeményezését, és azt nem is indokolta meg. Azonban a bíróság a sérelmezett rész-ítélet meghozatala előtt – a per felfüggesztése mellett – az Alkotmánybírósághoz fordult, bírói kezdeményezése nyomán részben elutasító, részben visszautasító határozat született. Az eljáró bíróságok részletesen foglalkoztak mind az ügyben lefolytatott alkotmánybírósági eljárással, mind pedig az annak alapjául szolgáló bírói kezdeményezéssel, külön kitérve arra, hogy abban szerepelt a nemzetközi szerződésbe ütközés kérdése is, valamint hogy miért nem tartják indokoltnak az ismételt kezdeményezést.
- [14] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz eljárás keretében az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatra van hatásköre. A bírósági döntések és az alkalmazott jogszabályi rendelkezések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felül bírálata nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]; 3367/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [22]}. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az eljáró bíróságok részletesen foglalkoztak az alkotmánybírósági eljárás bírói kezdeményezésének kérdésével, kellő részletességgel indokolva azt.
- [15] 3. Tekintettel arra, hogy jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontjára figyelemmel, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján rövidített indokolással ellátott végzésben visszautasította.

Budapest, 2023. január 24.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1646/2022.

